

NASLOVNIK

Občina Ljutomer
Vrazova ulica 1
9240 Ljutomer

Ljutomer, 10. avgust 2026

JAVNI POZIV

JAVNI POZIV OBČINI LJUTOMER K STROKOVNEMU IN ODGOVORNEMU UPRAVLJANJU Z ZELENI MI POVRŠINAMI

Na prvem srečanju civilne iniciative Forum SKÜP smo z občankami in občani Ljutomera veliko pozornosti namenili urejanju in upravljanju javnih zelenih površin v naši občini. Iz razprave je bilo zelo jasno razvidno, da občanke in občani opažajo, nekateri pa tudi že dalj časa opozarjajo občino na neustrezno, nestrokovno in površno ravnanje z drevesi, zelenimi površinami ter javnim prostorom nasploh. Zavedamo se, da upravljanje in skrb za zelene površine neposredno vplivata na kakovost življenja občank in občanov, odražata odgovornost do javnega prostora ter naš odnos do naravnega kapitala našega mesta.

Drevesa in druge zelene površine imajo v urbanem okolju številne pomembne funkcije. Blažijo poletno vročino, zagotavljajo senco, izboljšujejo mikroklimo, zadržujejo padavinsko vodo, prispevajo h kakovosti zraka, zmanjšujejo vpliv toplotnega otoka, povečujejo biotsko raznovrstnost ter pomembno vplivajo na kakovost bivalnega okolja. Zdravo in premišljeno načrtovano zelenje zato ni okras mesta, temveč temelj njegove odpornosti in kakovosti življenja prebivalcev.

Prav zato je toliko bolj zaskrbljujoče, da se v Ljutomeru pri upravljanju zelenih površin kljub številnim opozorilom občanov ter tudi drugih strokovnih institucij razmere ne izboljšujejo, ampak se po njihovem opažanju stanje marsikje celo slabša.

Posebej izpostavljam o:

- nestrokovno oziroma neustrezno obrezovanje dreves (npr. drevored lip pri objektu ŠIC, obglavljanje javorjev na Starem trgu in vzdolž Ormoške ceste, drevesa pri objektu NK Ljutomer idr.),
- odstranjevanje dreves brez ustreznega in pravočasnega nadomeščanja,
- pomanjkljiva in strokovno nezadostna skrb za drevesa na Glavnem trgu, v Parku 1. slovenskega tabora ter Parku Rudolfa Maistra,
- pomanjkanje jasnega in dolgoročnega načrta za razvoj in vzdrževanje mestnega zelenja,
- neustrezna in nestrokovna skrb za obstoječe zelene površine.

Dejstvo je, da se kljub številnim opozorilom in pobudam občanov in občank za bolj strokovno, premišljeno in odgovorno upravljanje zelenih površin praksa na terenu bistveno ni spremenila. Še več, zdi se, da se opozorilom občanov ne namenja ustrezne pozornosti, njihovi pozivi pa se vse prepogosto preprosto ignorirajo. Še posebej zaskrbljujoče je, da se v primerih, ko so na voljo jasna strokovna izhodišča in priporočila, tudi stroke ne upošteva. To se kaže med drugim v tem, da po odstranitvi dreves niso bile izvedene ustrezne nadomestne zasaditve, prav tako pa se sistematično pomlajevanje drevesnega fonda v Parku 1. slovenskega tabora ne izvaja. Takšno ravnanje je težko razumeti kot odgovorno in dolgoročno upravljanje javnih zelenih površin. V času, ko so pomen dreves in zelenih površin za kakovost bivanja, prilagajanje mest na podnebne spremembe in odpornost urbanega okolja dobro poznani ter strokovno utemeljeni, je njihovo zanemarjanje in ignoriranje opozoril občanov ter strokovnih priporočil preprosto nedopustno.

Še posebej težko razumemo trenutno stanje zato, ker ima Občina Ljutomer na tem področju že vzpostavljene možnosti za strokovno podporo. Če imamo strokovno znanje, strokovnjake in institucije, ki so pripravljene pomagati, je toliko manj razumljivo, zakaj se ta znanja pri vsakodnevnem upravljanju javnega prostora ne uporabljajo v večji meri.

Pomembno je poudariti, da so tudi okoliške občine že prepoznale pomen kakovostno načrtovanih zelenih površin in pristopile k projektu ozelenjevanja ter izboljševanja javnega prostora. Gornja Radgona je na primer uspešno pristopila k projektu ozelenjevanja mesta, Občina Ormož pa k obnovi in ureditvi glavnega trga, ki je bil podobno kot Glavni trg v Ljutomeru brez zelenih površin. Oba primera jasno kažeta, da je mogoče tudi v mestnih središčih načrtovati javni prostor na način, ki poleg funkcionalnosti in urejenosti vključuje več zelenja, sence in kakovostnejše bivalno okolje. Pri tem je pomembno poudariti, da sta tako Gornja Radgona kot Ormož k tovrstnim projektom pristopila sistematično - pripravila sta ustrezno in kakovostno projektno dokumentacijo ter uspešno pridobila tudi evropska sredstva za njihovo izvedbo. Prav to bi moralo služiti kot zgled tudi Občini Ljutomer, da se pri prihodnjih razpisih bolj aktivno in premišljeno pripravi, vложи več strokovnega dela v pripravo projektov ter izkoristi razpoložljive možnosti sofinanciranja. Na ta način bi lahko občina pomembne projekte ozelenjevanja izvedla brez dodatnega obremenjevanja občinskega proračuna, hkrati pa bi zagotovila dolgoročno in strokovno vzdržen razvoj javnega prostora.

Od drugih občin se lahko tudi učimo. Nič ni narobe, če dobre prakse prepoznamo, jih proučimo in uporabimo tudi pri nas.

ZATO OBČINO LJUTOMER POZIVAMO, DA:

- zagotovi strokovno in celostno upravljanje vseh javnih zelenih površin ter dreves v občini,
- pri načrtovanju, obrezovanju, odstranjevanju in nadomeščanju dreves zagotovi sodelovanje ustrezno usposobljenih strokovnjakov s področja arboristike, krajinske arhitekture in naravovarstva,
- pripravi in javno predstavi dolgoročen načrt upravljanja in razvoja zelenih površin v mestu Ljutomer, vključno z načrtom sajenja novih dreves in drugega zelenja,
- vsako odstranjeno drevo ustrezno nadomesti, pri čemer naj bo cilj občine dolgoročno povečanje drevesnega fonda, ne njegovo zmanjševanje,
- pri obrezovanju dreves dosledno upošteva sodobna strokovna načela arboristike in opusti prakso posegov, ki lahko dolgoročno škodujejo zdravju, stabilnosti in življenjski dobi dreves,
- zaposli ustrezno izobražen kader, ki se ukvarja z urejanjem zelenih površin, ter zagotovi njegovo stalno strokovno usposabljanje,
- pri urejanju zelenih površin aktivno sodeluje z že razpoložljivimi strokovnjaki in institucijami,
- prouči dobre prakse okoliških občin in poišče možnosti za konkretne projekte ozelenjevanja ter izboljšanja javnih površin v Ljutomeru,
- občanke in občane pri načrtovanju prihodnjih ureditev bolj aktivno vključi v razpravo ter jim omogoči vpogled v načrte in predvidene posege v javne zelene površine.

Ob tem želimo posebej poudariti, da ne zahtevamo, da se nekaterih dreves nikoli ne odstrani ali da se zelenih površin ne ureja. Zahtevamo pa, da se to počne strokovno, premišljeno in odgovorno. Prav tako ne pričakujemo, da je mogoče vse izzive rešiti čez noč. Pričakujemo pa jasno voljo občine, da spremeni dosednji način upravljanja in začne področje zelenih površin reševati sistematično, strokovno in dolgoročno - še posebej zato, ker občanke in občani na pomanjkljivosti opozarjajo že večkrat.

Ljutomer ni mesto, ki ga urejamo z minimalnim vložkom truda in brez ustreznega premisleka, temveč je predvsem dom občank in občanov, ki v njem živijo, delajo in ustvarjajo. Zato si zaslužijo kakovosten, urejen in zelen javni prostor, v katerem se lahko dobro počutijo in kakovostno živijo. Naša odgovornost pa je tudi, da današnje odločitve ne bodo odvzele prihodnjim generacijam tistega, česar sami ne moremo ustvariti čez noč - odraslih dreves, sence, zelenih površin in kakovostnega bivalnega okolja.

Ignoriranje in zanemarjanje zelenih površin v času, ko zelo dobro poznamo njihov pomen za zdravje, kakovost bivanja, prilagajanje na podnebne spremembe in odpornost mest, ni več vprašanje drugečnega pogleda na urejanje prostora. Je vprašanje odgovornosti. Zato Občino Ljutomer pozivamo, da opozorila občank in občanov vzame resno in končno pristopi k upravljanju zelenih površin strokovno, dolgoročno in odgovorno. Verjamemo, da je mogoče Ljutomer urediti tako, da bo zelenje postalo ena njegovih največjih prednosti - ne pa področje, zaradi katerega bodo občani vedno znova opozarjali na pomanjkljivosti.

Za zelen in resnično trajnosten Ljutomer!

V imenu civilne iniciative Forum SKÜP:

Anja Kristl
Žan Petek
Romana Fišinger

info@skupsmo.si • skupsmo.si